

Kyrkokören är värd all respekt

En ikon inom det finlandssvenska körlivet, kantor Åsa Westerlund, går i pension.

– Vilken kör hon än leder så utvecklas den, säger en av hennes kolleger. Kantor Åsa Westerlund är körpedagog ut i fingerspetsarna, den som lyssnar och hjälper både kyrkliga och profana sångare att hitta rätt.

I år ska hon pensioneras och 2020 kunde ha blivit ett fint avslutningsår. Den stora kyrkomusikfesten i Åbo i maj och både festkonsert och festgudstjänst med anledning av att hennes kyrka S:ta Katarina i Karis fyller 550 år.

Det blir väl kaffe och kaka kring den 1 oktober men Åsas avsked hade nog förtjänat en högre profil. Det är ändå en ikon inom körsången som lämnar arbetslivet.

1983 blev hon sekreterare i Kyrkosångsförbundet. Förbundsdirigent blev hon i januari 1991, med sikte på sängfesten i Karleby år 1995 och fortsatte som dirigent vid festerna i Borgå år 2000 och Mariehamn år 2005. Senare blev det fem ordförandeår och fem som viceordförande, sammanlagt 33 år.

Kyrkan är en välbekant miljö. Åsas farfarsfar och farfar var präster, hennes bror är kyrkoherde och svägerskan har suttit flera perioder i kyrkomötet - de bildar för övrigt kvartetten Peregrinus tillsammans med Jan Hellberg.

Att yrkesvalet skulle bli musik var klart. Kyrkomusikerutbildningen valde hon för att den var så gedigen och mångsidig. Under studietiden hade hon dock ingen tanke på att det var just kör som hon framförallt skulle komma att arbeta med. Inte ens fast hon efter avlagd kantorsexamen 1979 gick in för att ännu ta musikeduktörsexamen, där körarbetet var ett centralt ämnesområde.

– Insikten kom först när jag började jobba och kände att jag hade lätt för att kommunicera med mina korister, att de förstod vad jag strävade efter.

Sitt första köruppdrag åtog sig Åsa som vicedirigent i Missionssällskapets Furahakör.

Åsa Westerlund. Foto: Anni Reenpää

Krav är respekt

Åsas kolleger säger att hon håller hög ambitionsnivå, ställer krav på sångarna och jobbar seriöst med alla grupper. Själv säger hon att hon har en känsla för vad en viss körsammansättning kan klara av inom en given tidsram.

– Körer klarar av mycket mera än vad de själva tror. Att vara krävande är att visa respekt för dem som sjunger, det är att ta vara på deras kapacitet.

Kyrkosångsfesterna vart femte år innebär stor musik och

mycket inspiration. Man kan göra verk som det inte finns resurser till hemma i den egna församlingen och dessutom med en orkester.

– Redan upplevelsen ”oj, vad vi är många” ger inspiration.

En höjdpunkt i karriären var när Åsa som förbundsdirigent fick dirigera storverket ”Du såg mig” vid den stora sångfesten i Borgå vid millennieskiftet. Körverket var tonsatt av den norske tonsättaren Egil Hovland till text av Tua Forsström.

– Det var helt fantastisk musik som togs mycket väl emot.

Hon fick dirigera ”Du såg mig” närmare tio gånger, bland annat vid den första nordiska kyrkosångsfesten i Karlstad 2002 och år 2006 i Oslo, där verket utgjorde festens huvudnummer.

– Egil Hovland uttryckte sin glädje över att verket framförts så många gånger av så många människor. Alltför ofta hamnar beställningsverk i en byrlåda efter uruppförandet.

Upprätta kyrkokören

Körsång är ett långsiktigt arbete. I Ingå församling, där hon jobbat längst under sin karriär, gjorde den lokala kyrkokören under hennes ledning bl.a. Bachs Johannespassion.

– Man kan göra mycket bara man har tid.

Kyrkokören som begrepp har fått ett lite dåligt rykte, och ambitiösa körer vill kanske hellre kalla sig motettkörer eller kammarkörer. Men Åsa Westerlund önskar att begreppet kyrkokör upprättas.

– Det är en hel kultur som är värd all respekt.

När man talar om lekmän i kyrkan glömmar man ofta bort att den bredaste frivilligverksamheten är just musiken. Ofta träffas körsångare för övningar varje vecka och

medverkar flitigt i gudstjänsterna.

– Ingen annan enskild sektor inom kyrkan sätter så mycket folk i rörelse.

När det gäller att skapa fest eller en meditativ stämning i kyrkan är musiken avgörande. Skillnaden mellan långfredag och påskdag är i hög grad kantorns verk.

Men sådant som kan göras av andra än kantor och präst ska göras av andra är Åsa Westerlunds linje. Vilket ställt krav också på henne själv. Inte bara kören utan också andra medverkande behöver inspiration och stöd.

– Gudstjänsten är allas gemensamma. Församlingen ska inte delas upp i uppträdande och publik.

Ensam är ingen kör

Men körkulturens framtid är inte enbart ljus, det stora gemensamma lockar inte som förr. I tiden gav redan folkskolan en viss basrepertoar, nu är allt mera individualiserat.

– De som går i skola nu sjunger inte samma sånger som sjöngs för bara fem, tio år sedan.

Enligt Åsa är den största utmaningen förstas det enorma utbudet av jätteprouffsig musik:

– Vi lyssnar mycket men det är kanske färre som sjunger själv. Inspelningar kan inspirera, men de kan aldrig ersätta upplevelsen av processen då man tillsammans skapar ett resultat, får till stånd musik som verkligen klingar, och till sist får den här lustfyllda känslan att allt låter underbart!

– Ingen människa kan göra det ensam. Vi måste vara många för att kunna göra det. Därför är det jätteviktigt att vi inte slutar sjunga och framför allt att vi inte slutar sjunga tillsammans.

Rolf af Hällström

Hej körsångare och dirigenter!

Efter en utmanande vårtermin och många uteblivna musikaliska höjdpunkter hoppas jag sommaren har gett vila, inspiration och nya krafter och att körverksamheten nu kan komma igång på alla håll, under trygga, men givande former.

I skrivande stund finns inget nytt att rapportera kring planeringen för Kyrkomusikfesten i Åbo, men håll fortsättningsvis 13-15.5.2021 bokade. Styrelsen räknar med att ge mer detaljerad festinfo i nästa nummer av Körbladet. Undrar du över något kring anmälan till Kyrkomusikfesten eller betalning och återbetalning av avgifter? Kolla då informationen gällande allt som berör dessa frågor i föregående nummer av Körbladet (2/2020), som du hittar på hemsidan www.fsksf.fi

Som föraning av feststämningarna i Åbo ordnar Helsingfors kyrkosångsförbund en renässansmessa i Paulus kyrka i Helsingfors på Marie bebådelsedagen 21.3.2021. Repertoaren är den samma som på Kyrkomusikfesten, så alla som övat in festrepertoaren är välkomna att delta i evenemanget.

Berätta gärna för styrelsen vad som händer i era kretsar under den kommande vintern. Vi hjälper till med att sprida informationen vidare via Kyrkosångsförbundets informationskanaler.

Sköt om er!

Å Förbundsstyrelsens vägnar,
Nina